

[K] **EEN SYMPATHIEKE DWARSLIGGER.
STRIPTEKENAAR MARC LEGENDRE**

Wie zegt dat Marc Legendre (Antwerpen, 1956) er al een rijk gevulde carrière op heeft zitten, drukt het nog zacht uit. Over de winnaar van de Bronzen Adhemar 2013, die ook wel de Vlaamse Cultuurprijs voor de Strip genoemd wordt, kan een bijzonder lange lofrede geschreven worden. Al meer dan dertig jaar maakt de man verhalen die voor het merendeel onder de categorie stripverhalen thuis horen. Een portret van de man maakt echter duidelijk dat zijn werk gevarieerder is dan dat.

Na wat tekenwerk in opdracht van onder meer de Vlaamse Automobilistenbond (VAB) debuteert Marc Legendre onder het pseudoniem Ikke met de figuur Biebel in het stripweekblad *Robbedoes*. In die periode wordt er voor dat tijdschrift een Vlaams katern opgestart, waarvoor de redactie zoekt naar jong talent. Daarop maakt Legendre de overstap van een zakelijke carrière als hoofdredacteur van *Kuifje Weekblad* naar de creatieve kant van de stripwereld. *Biebel* evolueert snel naar een eigen reeks albums. Standaard Uitgeverij grijpt de kans die Dupuis, de uitgeverij van *Robbedoes*, laat schieten en begint de *Biebel*-albums uit te geven. In 1985 verschijnt met *De Biebelstory* het eerste in een lange rij. Legendre combineert al snel het tekenen en schrijven van *Biebel* met het schrijven van scenario's voor andere

Biebel © Strip2000 / Marc Legendre.

tekenaars. De bekendste van die reeksen is ongetwijfeld *Sam*, de door Jan Bosschaert getekende reeks die in 1990 van start ging. Voor Bosschaert betekende *Sam* een definitieve doorbraak in eigen land. Het is een klassieke avonturenreeks gericht op jongeren, met in de hoofdrol een mooi én stoer meisje. Naast de anarchie van *Biebel* mag *Sam* dan wel wat braver lijken, toch was het in die tijd niet vanzelfsprekend om een mooi meisje in een echte jongensrol te plaatsen. De lezer van vandaag kan overigens constateren dat de acht delen in al die jaren nauwelijks aan frisheid hebben ingeboet. Het blijft jammer dat een andere samenwerking tussen beide auteurs, onder de werktitel *Salto Mortale*, nooit uitgevoerd kon worden. Het is maar een van Legendres vele hersenspinnels die al in de productie-fase stopgezet werden.

Terwijl *Biebel* in de jaren negentig verder zijn heerlijke chaotische zelf blijft, schrijft Legendre aan andere reeksen, zoals *Waterland* voor Jeff Broeckx. Hij wordt ook hoofdredacteur van het nieuwe *Suske en Wiske Weekblad*, een functie die hij tot 1995 uitoefent. Een zeereis langs de Canarische Eilanden zet Legendres wereld dan op zijn kop. Hij besluit zich er te vestigen en beschrijft deze stap in zijn leven in het grotendeels vergeten boek *Coño. Over leven op een Canarisch Eiland*. Uiteindelijk komt het echtpaar Legendre terecht op een van de minst toeristische eilanden van de groep, El Hierro. Ondertussen begint ook zijn verbeelding verdere reizen te maken. Zo besluit hij om in 2001 een punt te zetten achter *Biebel* en zich toe te leggen op het schrijven van jeugdboeken. Toch blijft de stripmaker in Legendre zich ook in die eerste jaren na *Biebel* roeren, met als resultaat de eigenzinnige “strip” *Finisterre*. Bij *Biebel* waren de reacties van het publiek steeds uitgesproken en evenzeer verdeeld. In het geval van *Finisterre* worden de adjectieven “ambitieuw” en “pretentieuw” allebei met evenveel passie naar zijn hoofd geslingerd door pers en publiek. De strip wordt pijlsnel bij het dan vrij nieuwe genre van de *graphic novel* ondergebracht. Legendre zelf heeft een grondige hekel aan dit gelabel. Het is wel duidelijk dat hij in *Finisterre* zoekt naar een nieuwe vorm om zijn ideeën te presenteren, weg van wat hij voordien maakte. Hij experimenteert daarbij naar hartenlust, wat leidt tot een eerder onevenwichtig boek dat wel bol staat van de

creatieve geldingsdrang, maar te versplinterd blijft om echt geslaagd te zijn.

Na *Finisterre* volgen nog de graphic novels *Verder* (2008) en *Wachten op een eiland* (2009), waarin de auteur een definitieve vorm gevonden lijkt te hebben en het verhaal bovendien minder ondergeschikt lijkt aan het vormelijke experiment. Voor *Verder* belandt Legendre, als eerste stripmaker ooit, op de longlist voor de Libris Literatuur Prijs. Het lijkt bijna vanzelfsprekend voor zijn werk, maar opnieuw gaat dat gepaard met de nodige controverse, ditmaal over de vraag of een stripverhaal genomineerd kan worden voor een eerbiedwaardige literatuurprijs als de Libris. De discussie over de grens tussen strips en “echte” literatuur wordt weer even in alle hevigheid gevoerd. Wanneer Brecht Evens met *De liefhebbers* op de longlist staat voor de Gouden Boekenuil 2012, is de hetze minder sterk. Het stripverhaal lijkt al meer gedoogd te worden binnen het bastion van de letteren.

Paralleel aan de trilogie van graphic novels levert Marc Legendre in die periode weer meer scenario's voor verschillende reeksen, zoals *Jump* (met tekenaar Charel Cambré) en *De Rode Ridder* (met tekenaar Claus Scholz). Daarnaast creëert hij lossere verhalen zoals de trilogie *Misschien / Ooit / Nooit* met Kristof Spaey en *Asem* met Marcel Rouffa. In 2013 krijgt Marc Legendre volop belangstelling van pers en publiek voor zijn nieuwste reeks *Amoras*, opnieuw met tekenaar Cambré. Het eerste deel van deze alternatieve versie van Suske en Wiske wordt aan de hand van een strak geregisseerde promotie-campagne op de markt gebracht. Het resultaat is een naar stripnormen enorme hype en een gigantische verkoop. Bovendien is bekendgemaakt dat Legendre nieuwe jeugdromans zal schrijven over De Rode Ridder, in navolging van diens schepper Leopold Vermeiren. *De vloek van Malfrat* en *De gevangene van de sultan* zijn al in 2013 verschenen.

Het lijkt dan ook niet meer dan logisch dat Marc Legendre de Bronzen Adhemar in ontvangst heeft mogen nemen. Al meer dan dertig jaar verzet hij bakens in de Vlaamse stripwereld en combineert hij die creativiteit met een nooit aflatende toewijding aan de leesbaarheid van zijn werk. Hij werkte al samen met het merendeel van de Vlaamse stripmakers en stimuleerde met *Biebel* zeker het lef van de Vlaamse humor- en jeugdstrip. De mix van anarchistische verhalen met absurde personages

sluit nog het meest aan bij het zachtere absurdisme van Marc Sleen en natuurlijk ook bij de geniale gekte van het Britse Monty Python. Het mag ook niet verbazen dat de persoonlijke voorkeuren van Legendre uitgaan naar Dupa, de geestelijke vader van *Dommel*, en Franse humormeesters als Gotlib (*Rhâa Lovely*) of Binet (*Les Bidochon*). In 2013 viert Biebel, de knettergekke etter met het reusachtige hoofd, zijn dertigste verjaardag met een verzameling van niet eerder uitgebrachte strips en de start van een heruitgave van de *Biebel*-strookgags, die oorspronkelijk verschenen onder de titel *De draagbare Biebel*.

De Bronzen Adhemar is een erkenning voor de bewuste manier waarop Legendre met zijn werk als stripmaker omgaat. Hij heeft altijd beklemtoond dat hij volledig zijn eigen weg wil volgen, zolang er een uitgever is die het wil publiceren en een publiek dat het wil lezen. Zo ergert de sterke tegenstelling tussen de hoge en de lage cultuur in Vlaanderen hem al vanaf het begin van zijn carrière. De kracht van zijn werk zit net in die combinatie van eigenzinnigheid en toegankelijkheid. *Amoras* mag dan wel mijlenver verwijderd zijn van albums als *Verder* of *Wachten op een eiland*, het is typerend voor Marc Legendre dat hij beide albums maakt net omdat hij ze op een bepaald moment precies zo wil maken.

De ironie wil dat juist die opstelling naar ons gevoel belemmerd heeft dat Marc Legendre al eerder een oeuvrebekroning in ontvangst mocht nemen. Door de enorme diversiteit in zijn werk is het minder eenvoudig voor een lezer om Legendres werk te plaatsen. De lezer moet zich dan ook gewoon laten meevoeren met de voortdurende verrassingen die de sympathieke dwarsligger Legendre blijft bieden.

MARC BASTIJNS

www.marclegendre.com